

Posudek magisterské diplomové práce:

Zuzana Veselá: *In-yer-face* dramatika v českém a německém překladu. Dílo Sarah Kane

Téma práce je poměrně komplexní; jde jí o prozkoumání fenoménu dramatického díla Sarah Kane ve třech kulturních kontextech, britském, českém a německém, v podstatě od jeho vzniku dodnes. Vlastní translátologické analýze (tedy empiricko-teoretické části, ne pouze „empirické“, jak ji diplomandka nazývá) předchází precizní kulturně historické začlenění dramatiky in-yer-face do moderního vývoje britské kultury a dramatu, které vyústí ve výklad jejích témat, prostředků a funkcí. Stejně tak precizně – a zde už je vidět že systematicky - za využití mnoha dostupných sekundárních zdrojů, diplomandka zkoumá dramatické dění ve vazbě na společenské kontexty přijímajících kultur, české a německé. Tato příprava výkladu samotného fenoménu Sarah Kane je obdivuhodná v tom, jak na relativně malém prostoru, při ubránění se příliš extenzivnímu rozvíjení problémů, dokáže plasticky vyložit a rozlišit velmi různé společenské a kulturní podmínky a dramatické tendence ve všech třech kontextech. Přesto se nabízí otázka, alespoň z mého nezasvěceného hlediska, zda existuje tak málo publikovaných českých odborných reflexí nedávného dramatického vývoje (po roce 1989), a vlastně žádné souhrnější?

Součástí srovnání kontextů je výklad vzniku pojmu a významu „in-yer-face“, kterému se v českém prostředí nedostalo adekvátního chápání a převodu: diplomandka přesvědčivě vysvětluje, že česky používaný pojem „cool dramatika“ nemůže a nedokáže v českém prostředí navodit významy odpovídající jejímu charakteru. Tento dílčí výklad by mohl být okamžitě smysluplně odborně využit.

Vlastní hry Sarah Kane – diplomandka se zabývá všemi pěti hrami autorky, které všechny byly do češtiny a němčiny přeložené – jsou přiblíženy až v rámci translátologické analýzy, což je velmi ústojné. Výklad her se stává součástí této analýzy, protože kompozice, pojetí postav či hlasů, způsob vyjádření témat a na tom závislý jazykový výraz (včetně scénických poznámek) jsou faktory, o které se analyzování opírá. Metoda analýzy je prospektivní, teoretickým nástrojem je hlavně Levého dvojí norma překladu. Poněkud problematickým přístupem je pojmání dramatického TEXTU jako uceleného uměleckého díla, zvláště ve světle charakteru českých překladů, které jsou (ve své důležité části) jasně specifickým inscenačním materiálem, sloužícím záměrům inscenací. Zde bych vzniklý problém viděla řešitelný už ve stanovení východisek a metod práce – souborná vydání německá a britská jsou s českými opravdu těžko srovnatelná.

Přesto je translátologická analýza (která se nakonec inscenačním podobám přeložených her částečně věnuje) nosná. Obsahuje relativně málo příkladů, někdy obsahuje tvrzení, která nejsou dostatečně v textu prokázána (s. 36 „o nepřijatelné metodě v kontextu české překladatelské tradice“; celé hodnocení Haidlerova překladu *Crave* – viz např. tvrzení na s. 64, 65 – je podle mého názoru negativisticky přehnané nebo nedostatečně podložené příklady). Na druhé straně analýza prokazuje velmi jasné a citlivě literárně nebo přímo dramaticky překladatelské uvědomování si důležitých jevů a jejich souvislostí, ve všech třech jazycích (včetně relevantního problému gramat. ne/vyjádřeného rodu v těchto hrách), i schopnosti je jasně a relativně stručně vyložit.

Celá práce by byla ideálním podkladem pro velmi dobrou publikovatelnou srovnávací, recepčně překladatelskou studii o fenoménu Kane a in-yer-face dramate. která by byla v českém prostředí velmi potřebná OVŠEM – TAKOVÁ STUDIE BY MUSELA PROJÍT KOREKTUROU VELKÉHO MNOŽSTVÍ TECHNICKÝCH NEDOSTATKŮ A PROHŘEŠKŮ PROTI ČEŠTINĚ, které znehodnocují text i jako diplomovou práci.

Samozřejmě doporučuji práci k obhajobě: i vzhledem k těmto nedostatkům se kloním k hodnocení velmi dobře.

PhDr. Eva Kalivodová, PhD.; UTRL FF UK, 12. 9. 2010